

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СУДОЧИНСТВІ”

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СУДОЧИНСТВІ”**

(освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр,”
галузь знань 0304 “Право,”
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”)

для студентів магістратури

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 9 від 23.05.2012 р.)*

**Харків
2012**

Програма навчальної дисципліни “Інформаційні технології в судочинстві” (освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр,” галузь знань 0304 “Право,” спеціальність 8.03040101 “Правознавство”) для студентів магістратури / уклад.: В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 11 с.

У к л а д а ч і: В. Г. Іванов,
В. В. Карасюк,
М. В. Гвозденко

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 3 від 29.05.2012 р.)*

ВСТУП

Інформатизація суспільства і пов'язане з нею широке розповсюдження комп'ютерної техніки, засобів електронного зв'язку, методів опрацювання інформації вимагають постійного вдосконалення знань і умінь спеціалістів, які працюють з інформацією в усіх її видах. Розвиток технічних та програмних можливостей персональних комп'ютерів, розповсюдження нових видів мережних інформаційних сервісів створюють реальні можливості їх ефективного використання суспільством.

Дисципліна “Інформаційні технології у судочинстві” має практичне спрямування, передбачає вивчення інформаційних технологій на рівні їх креативного сприйняття і подальшого самостійного поглибленого опанування. Призначення її полягає у формуванні системних знань про основи і специфіку застосування інформаційних технологій у судочинстві.

Предметом вивчення є сучасні інформаційні технології та можливості їх застосування у судочинстві.

Задачі вивчення курсу: ознайомлення з принципами автоматизації судової діяльності та підтримки документообігу; розгляд програмно-технічного забезпечення мережних технологій; засвоєння технологічних прийомів автоматизації створення і обробки документів; вивчення програмних засобів захисту конфіденційності інформації у мережі та аутентифікації документів у електронному обігу; засвоєння принципів і прийомів використання спеціалізованих програмних комплексів для забезпечення технологічних операцій у судочинстві тощо.

Включення до програми дисципліни тем професійно орієнтованого спрямування має на меті досягнення спеціалістами більш високого рівня теоретичної та практичної підготовки щодо використання спеціалізованих програмних засобів у їх подальшій професійній діяльності.

Запропонований зміст, структура навчального матеріалу, розподіл навчальних годин по темах має експліцитний характер відносно теоретичної і практичної складових.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати поняття про комплексну автоматизацію судочинства і основні напрями застосування інформаційних технологій; принципи організації комп'ютерних мереж і програмні засоби для їх ефективного використання; програмні засоби забезпечення електронного документообігу і використання електронного цифрового підпису; прийоми захисту конфіденційності інформації у мережах; методи пошуку інформації в інформаційно-пошукових та бібліотечних системах; інтерфейс, структуру даних і прийоми використання спеціалізованих програмних комплексів для забезпечення технологічних операцій у судочинстві; існуючі інформаційні сервіси локальних і глобальних мереж та перспективи розвитку інформаційних технологій;

уміти підготувати, відформатувати правовий документ та створити для нього шаблон; використовувати прийоми автоматизації обробки документів у текстовому процесорі; виконувати обробку табличних даних за допомогою електронних таблиць; підготувати презентацію доповіді чи виступу; організувати захист інформації в комп'ютері у локальній мережі; сканувати і розпізнавати дані; використовувати програмні засоби для створення електронного цифрового підпису і перевірки автентичності електронних підписів на отриманих документах; виконувати пошук документів у загальноправових базах даних; використовувати спеціалізовані програмні комплекси для забезпечення технологічних операцій у судочинстві; звертатися і ефективно використовувати інформаційні сервіси у локальних і глобальних комп'ютерних мережах.

З М І С Т

1. Введення в дисципліну “Інформаційні технології в судочинстві”

Предмет і задачі дисципліни. Правова інформатика та правова інформація. Поняття інформаційного суспільства, його основні характеристики. Глобалізація як фактор розвитку інформаційного суспільства. Концепція державної інформаційної політики. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 рр. Сучасні тенденції автоматизації інформаційної діяльності у судочинстві: використання баз даних загальнодержавного масштабу, мережні інформаційні системи правового призначення, системи підтримки судового документообігу, комп'ютерні технології фіксації судового процесу, комп'ютерні технології розгляду судових справ (електронне судочинство), голосові портали в судочинстві, реєстр судових рішень. Експертні правові системи.

2. Мережні технології у судочинстві

Роль сучасних інформаційних та мережних технологій і систем в юридичній практиці. Технічне та програмне забезпечення мережних технологій. Клієнт-серверна технологія. Локальні комп'ютерні мережі та їх використання в судовій діяльності. Автоматизовані бібліотечні комплекси. Пошук видань за різними критеріями. Робота з повнотекстовими виданнями. Глобальна мережа Internet. Характеристика базових понять Internet. Сучасні пошукові технології. Використання Internet у судовій діяльності. Функціональні можливості мобільних інформаційних пристроїв у судовій діяльності. Запровадження відеоконференцв'язку у Вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

3. Використання універсальних програмних засобів пакета MS Office в судовій діяльності

Характеристика пакета MS Office: типи обміну даними між додатками, можливості захисту даних, мережні можливості додатків MS Office, спільна робота над документами. Текстовий процесор MS Word. Створення, редагування, оформлення, форматування, захист та забезпечення спільної роботи з документами. Табличний процесор MS Excel. Створення та редагування таблиць, засоби виконання допоміжних розрахунків та аналізу даних таблиці, створення і оформлення діаграм. Використання MS Word та MS Excel для створення судових документів та ведення судової статистики. Створення системи зв'язаних документів. Засоби створення мультимедійних презентацій. Характеристика можливостей набору додатків і онлайн-служб “хмарових” технологій Windows Live.

4. Аутентифікація і захист документів у електронному обігу

Симетричне та несиметричне кодування даних. Поняття електронного підпису, дайджеста повідомлення, сертифікації ключів. Програми створення та використання електронного підпису. Правовий статус електронного підпису. Закони України: “Про електронний цифровий підпис”, “Про електронний документ та електронний документообіг”. Використання електронного підпису у судовій діяльності. Загальне уявлення про інформаційну безпеку. Кримінальна відповідальність за порушення інформаційної безпеки. Основні види порушення інформаційної безпеки. Постулати захисту даних. Рівні захисту – правовий, організаційний, технічний. Види загроз для комп'ютерної інформації. Криптографічний захист інформації. Програми кодування та декодування даних. Закон України “Про захист персональних даних”.

5. Спеціалізовані програмні комплекси для забезпечення технологічних операцій у судочинстві

Єдина судова інформаційна система, що складається з підсистем: “Судове діловодство та документообіг”, “Судова статистика”, “Планування та розподіл судових справ”, “Кадри”, “Фінансовий блок”, “Аналітика”, “Законодавство та право”, “Матеріально-технічне забезпечення”, “Протоколювання та звукозапис судового процесу”, “Судова практика”, “Довідникова підсистема”, Інтернет-портал судової влади, Єдиний державний реєстр судових рішень, “Звернення громадян”, “Інформаційний кіоск”, комплексна система захисту інформації (КСЗІ), підсистема відеоконференцв’язку. Правові засади фіксування судового процесу технічними засобами. Електронне (віртуальне) судочинство. Довідкові правові системи. Інформаційні технології в правотворчій діяльності. Використання експертних систем у правотворчості, судочинстві та інших галузях юридичної науки і практики. Перспективи розвитку інформаційних технологій у судочинстві.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності: навч. посіб. / В. Г. Іванов, С. М. Іванов, В. В. Карасюк та ін.; за заг. ред. В. Г. Іванова. – Х.: Право, 2010, 2012. – 240 с.

Правова інформатика: підруч. / за ред. В. Дурдинця, С. Мойсеева та М. Швеця. – 2-е вид., доповн. та переробл. – К.: ПанГот, 2007. – 524 с.

Правова інформатика: підруч.: [у 2-х т.] / за ред. В. Я. Тація, Я. Ю. Кондратьєва, М. Я. Швеця. – К.: Парлам. вид-во, 2004. – Т. 1. – 416 с.

Основи Інтернет-технологій: підруч. / В. М. Бредіхін, В. В. Карасюк, О. В. Карпукін, Ю. В. Міщеряков; за ред. О. В. Карпукіна. – Х.: Компанія СМІТ, 2009. – 384 с.

Денисова О. О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності: навч. посіб. / О. О. Денисова. – К.: КНЕУ, 2003. – 315 с.

Основи інформатики та обчислювальної техніки: підруч. / В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко ; за заг. ред. В. Г. Іванова. – Х.: Право, 2012.

Основи інформатики та обчислювальної техніки: навч. посіб. / В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко; за заг. ред. В. Г. Іванова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 328 с.

Іванов В. Г. Інформаційно-пошукова система “Нормативні акти України”: навч.-практ. посіб. / В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2000. – 30 с.

Комп'ютерні технології у підготовці юридичних документів: навч. посіб. / В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2001. – 113 с.

Правова інформатика: (системна інформатизація законодавчої, правозастосовної, правоохоронної, судочинної та правоосвітньої діяльності в Україні): [моногр.] / М. Я. Швець, Р. А. Калюжний, В. А. Савицький та ін.; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. – Ужгород: ІВА, 2003. – 168 с.

Конспект лекцій [Електронний ресурс]: Практичне за-

няття “Електронний цифровий підпис” / В. Г. Іванов, Ю. В. Ломоносов, Н. А. Кошева. – Режим доступу : <ftp://Pc13/> Самостійна робота студентів / Матеріали для самопідготовки з дисципліни ІТС. – Заголовок з екрана.

“Нормативні акти України”: навч. матеріал [Електронний ресурс] / В. Г. Іванов, Ю. В. Ломоносов, Н. А. Кошева. – Режим доступу : <ftp://Pc13/> Самостійна робота студентів / Матеріали для самопідготовки з дисципліни ІТС. – Заголовок з екрана.

Практичні заняття АІПС “КЛИШЕ”.doc , АІПС “АБД-РО”.doc, АІПС “НАУ”.doc [Електронний ресурс] / В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко та ін. – Режим доступу : <ftp://Pc13/> Самостійна робота студентів / Матеріали для самопідготовки з дисципліни ІТС. – Заголовок з екрана.

Офіційний веб-портал “Судова влада України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/dsa/>. – Заголовок з екрана.

Державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Page/1>. – Заголовок з екрана.

Бондаренко Б. Анализ работы Единого государственного реестра судебных решений [Электронный ресурс] / Б. Бондаренко, Ю. Ращупкина. – Режим доступа: <http://khpg.org.ua/ru/index.php?id=1241614436>. Информационный портал “Права человека в Украине”. 06.05.09. – Заглавие с екрана.

Положення про автоматизовану систему документообігу суду: затв. рішенням Ради суддів України від 26 листоп. 2010 р. № 30, погоджено Головою Державної судової адміністрації України 26 листоп. 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <ftp://Pc13/> Самостійна робота студентів / Матеріали для самопідготовки з дисципліни ІТС. – Заголовок з екрана.

Про електронний документ та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.

Про електронний цифровий підпис: Закон України від

22.05.2003 р. № 852-IV // Там же. – 2003. – № 36. – Ст. 276.

Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V // Там же. – 2007. – № 12. – Ст. 102.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI // Там же. – 2010. – № 34. – Ст. 481.

Матеріали сайтів: <http://www.nau.kiev.ua>

<http://www.liga.kiev.ua>

Матеріали сайтів: <http://www.informjustr.kiev.ua>

<http://www.mijust.gov.ua>

<http://www.rada.gov.ua/>

Навчальне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СУДОЧИНСТВІ”

(освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр,”
галузь знань 0304 “Право,”
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”)

для студентів магістратури

У к л а д а ч і: ІВАНОВ Володимир Георгійович,
КАРАСЮК Володимир Васильович,
ГВОЗДЕНКО Марина Владиславівна

Відповідальний за випуск *В. Г. Іванов*

Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2012 р.

Підп. до друку 14.06.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,68. Облік.-вид. арк. 0,28. Вид. № 106.
Тираж прим. Зам. № 4419. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.